INCERTI AUCTORIS PRAEFATIO IN PSALMOS XV–XXXII

[Ab hoc quinto decimo praescripti psalmi prius in exemplaribus habentur per numerum, id est per aeras versuum, et deinceps tractatus versuum. Ideoque qui superinducti sunt legendi sunt, licet mutato modo sint tractationis ab alio quodam translati. Unde ipsi ita transtulimus.]

---

adsunt α_2 ¦ κ: Ar_2 ¦ φ: ε_ω (*-w*) Sh_1 ζ **praef. in ps. 15–32,1** ab ... 5 transtulimus (*cf. p. 26*) *traditur in* α_2 Ar_2 (*mg.*) ε_ω (*-w*) Sh_1 ζ

---

praef. in ps. 15–32,1 ab] ad *F* | decimo] titulo *add.* ζ | praescripto Zh_1; praescriptum (**fortasse transponendum post* numerum) Lx_2 *N*; rescriptum α_2; *perscripti *fortasse melius* | psalmi *om.* Ar_2 **2** habentur *om.* α_2; habent *N* aeras (*cf. ThlL I 1052, 47–68*)] heras α_2 Sh_1; eras Ar_2 ε_ω (*-w*) ζ | et ... versuum *om.* Sh_1 **3** ideoque ... sunt^2 *om.* α_2 **4** mutati a α_2 | tractatores α_2; tractationes Zh_1 (*ac.*); tractoris Lx_2; tractatoris Sh_1 P_8 ε | quidam Mc_2; quidem *F* Na_1 Sh_1

PSALMUS XV

ma 70 mi 144 cc 90 (**1.**) TITULI INSCRIPTIO, PSALMUS IPSI DAVID. ps. 15,1

(**2.**) ⟨I⟩ CONSERVA ME, DOMINE, QUONIAM IN TE SPERAVI;
⟨II⟩ DIXI DOMINO: ‘DEUS MEUS ES TU, 2
⟨III⟩ QUONIAM BONORUM MEORUM NON EGES’.
(**3.**) ⟨IIII⟩ SANCTIS QUI IN TERRA SUNT EIUS 3

⟨V⟩ MIRIFICAVIT OMNES VOLUNTATES MEAS IN ILLIS.

(**4.**) ⟨VI⟩ MULTIPLICATAE SUNT INFIRMITATES EORUM, 4
⟨VII⟩ POSTEA ACCELERAVERUNT.
⟨VIII⟩ NON CONGREGABO CONVENTICULA EORUM DE SANGUINIBUS

---

adsunt α ¦ κ: χ γ β ¦ φ: ε_{ω} Sh_1 δ ζ *LXX Vulg.* $\Psi_{\alpha\beta\kappa}$

---

ps. 15,1,1 tituli ... David *om.* *Y A* Ψ_{β} | inscriptionum *F* Na_1 | psalmus *om.* P_{11} *S K* Ar_2 *w* Sh_1 *N* ζ *LXX Vulg.* $\Psi_{\alpha\kappa}$ *edd.* | ipsi *om.* Mc_3 Ar_2 *w* **2,1** I ... 10,6 XXIIII] *cf. p. 23sq.* | speravi in te *tr.* *w* δ (*pc. G*) ζ **2** θεός *LXX* (*S*); dominus *DeBruyne* (*Rev. Bén. 1933, p. 22*); κύριος *LXX* | tu es deus meus *tr.* Ψ_{κ} **3** indiges κ **3,1** sanctis ... eius *om.* Mc_3 | sunt in terra *tr.* β *w* Zh_1 *N Vulg.* Ψ_{κ} *edd.* **2** mirificavi Mc_3 Mc_2 ζ *lo*; mirificabit *L Y* (*pc.*); mirificavit mihi *Vulg.* | meas] αὐτοῦ *LXX*; *cf. Aug. ep. 149, 8* (*CSEL 34, 355, 17*) | inter illos Ψ_{κ}; *cf. Aug. ep. 149, 8* (*CSEL 34, 353, 4*); in eis P_{11} *Y* β *w* Sh_1 *Vulg.* **4,1** multiplicati Ψ_{κ}; multae P_{11} | sunt] enim *add.* $\Psi_{\beta\kappa}$ **3** deventicula *L*

IN PSALMUM XV

(**1.**) Rex noster in hoc psalmo loquitur ex persona susceptionis humanae, de quo titulus regalis tempore passionis inscriptus eminuit. (**2.**) Dicit autem haec:

⟨I⟩ CONSERVA ME, DOMINE, QUONIAM IN TE SPERAVI; ⟨II⟩ DIXI DOMINO: 'DEUS MEUS ES TU, ⟨III⟩ quoniam bonis meis non exspectas tu fieri beatus'. (**3.**) ⟨IIII⟩ Sanctis qui in terra viventium spem suam posuerunt, civibus Ierusalem caelestis, quorum conversatio spiritalis per ancoram spei in illa patria figitur, quae recte dei terra nominatur, quamvis adhuc in his terris carne versentur – ⟨V⟩ his ergo sanctis miras fecit omnes voluntates meas in provectu eorum, quo senserunt quid eis profuerit et humanitas meae divinitatis ut morerer, et divinitas humanitatis ut resurgerem.

(**4.**) ⟨VI⟩ MULTIPLICATAE SUNT INFIRMITATES EORUM, non ad perniciem, sed ut medicum desiderarent. ⟨VII⟩ Itaque post multiplicatas infirmitates acceleraverunt, ut sanarentur. ⟨VIII⟩ Erunt ergo conventicula eorum non carnalia, nec de sanguinibus mi 145

---

in ps. 15,1,2 *cf.* Marc. 15, 26; Ioh. 19, 19

---

adsunt α ¦ κ: χ Rm_3 (*lect. sel.*) γ β ¦ φ: ε_ω Sh_1 δ ζ **3,8** resurgerem *w*] **4,4** erunt [*w*

---

in ps. 15,1,1 rex] in tituli inscriptione psalmus ipsi David *praem.* P_{11} (*mg.*) **3** eminet Zh_1; emicuit Mc_3 (*pc.*) *F* (*vl.*) *Y* Rm_3 ε_2 Sh_1 *G* P_8 ζ *lo* **2,2** I ... 10,8 XXIIII] *cf. p. 23sq.* | conserva ... tu P_{11}; *om. cett. edd.* **4** beatus *tr. ante* quoniam P_{11} **3,1** sanctis] sancti *K*; id est *praem. L* **3** spiritalis] est *add.* ζ spiritaliter ... figitur patria δ | rite *Y* Rm_3 **4** adhuc *iter. S*; et *add. L* φ (-Lx_2) Sh_1 *edd.* **5** sanctis **om.* P_{11} | feci α (-*L*; *pc.* P_{11}) ζ *lo* **6** profectu ε_2 δ Zh_1 *lo* | profuit *L* **7** morer *L*; moreretur δ **8** surgerem *L* Mc_3 χ γ δ ε_1 ε **4,1** multiplicatae ... eorum P_{11} Mc_3 *S* γ β; *om. cett. edd.* **3** ut sanarentur *om.* P_{11} **4** ergo] enim ε_ω Sh_1 ζ *edd.* | eorum *om.* Ar_2 | pecudum α_2

⟨VIIII⟩ NEC MEMOR ERO NOMINUM ILLORUM PER LABIA MEA.

(5.) ⟨X⟩ DOMINUS PARS HEREDITATIS MEAE ET CALICIS MEI. 5

⟨XI⟩ TU ES QUI RESTITUES MIHI HEREDITATEM MEAM.

(6.) ⟨XII⟩ FUNES CECIDERUNT MIHI IN PRAECLARIS; 6

⟨XIII⟩ ETENIM HEREDITAS MEA PRAECLARA EST MIHI.

---

adsunt α ¦ κ: χ γ β ¦ φ: ε_{ω} Sh_1 δ ζ *LXX Vulg.* $\Psi_{\alpha\beta\kappa}$

---

5 meminero *L* | ero] eorum Sh_1 | nomina Lx_2 Sh_1 Zh_1 ε Ψ_{κ}; omnium Ψ_{α} illorum] eorum P_{11} Mc_3 Ar_2 *w G Vulg.* **5,1** et ... mei *om. L* **2** restituis Ψ_{β}; restituisti Mc_3 Mc_2 Lx_2 ε_1 | hereditatem meam mihi *tr.* P_{11} *w Vulg.*

pecorum propitiatus congregabo eos, ⟨VIIII⟩ sed spiritali mutatio-
ne obliviscentur quid fuerint; nec a me iam vel peccatores vel
inimici vel homines, sed iusti et fratres mei et filii dei vocabuntur ma 71
per pacem meam. (**5.**) ⟨X⟩ Possidebunt enim mecum hereditatem
ipsum deum. Eligant sibi alii partes quibus fruantur terrenas et
temporales: portio sanctorum dominus aeternus est. Bibant alii
mortiferas voluptates: portio calicis mei dominus est; quod dico
MEI, adiungo ecclesiam, quia ubi caput, ibi et corpus. Nam in he-
reditatem congregabo conventicula eorum et per calicis ebrieta-
tem obliviscar nomina vetera eorum. ⟨XI⟩ TU ES QUI RESTITUES
MIHI HEREDITATEM MEAM, ut nota sit et his, quos libero, claritas
qua eram apud te, priusquam mundus fieret. Non enim restitues cc 91
mihi quod non amisi, sed restitues his qui amiserunt eius
claritatis notitiam; in quibus quia ego sum, MIHI restitues. (**6.**)
⟨XII⟩ Limites possessionis meae in tua claritate tamquam sorte
ceciderunt: velut possessio sacerdotum et Levitarum deus est;
⟨XIII⟩ etenim hereditas mea praeclara est non omnibus, sed

---

7 *cf.* Matth. 5, 9 **5,8** *cf.* Ioh. 17, 5 **6,2** *cf.* Deut. 10, 9; Ios. 13, 33

---

adsunt α ¦ κ: χ *Rm*$_3$ (*lect. sel.*) γ β ¦ φ: ε_ω *Sh*$_1$ δ ζ **6,3** est *w*]

---

5 commutatione *Sh*$_1$ **6** obliviscentur] contentus obliviscar *Primmer conferens l. 5,7* | fuerunt γ β ε_1 ε; fuerit *A* **8** per pacem meam *om.* ε_2 | patientiam *Zh*$_1$ **5,2** dominum *P*$_{11}$ ε_ω *Sh*$_1$ ζ *edd.* | terrenas] et carnales *add.* δ **3** propitius δ (portio *vl. G*) | bibebant δ (*ac. G*) **4** mortifera voluntate *Zh*$_1$ | voluntates ε | portio] et *praem. F* (*ac.*) *Na*$_1$ **5** ibi caput ubi *tr. Mc*$_3$ nam et *add. Sh*$_1$ ζ | in *om. Zh*$_1$ | hereditate χ *Rm*$_3$ ε_2 **7** vetera nomina *tr.* δ | tu … meam *P*$_{11}$; *om. cett. edd.* **8** et *om.* δ (ut *ac. G*) | iis β | liberat *Zh*$_1$ **9** quaeram *P*$_{11}$ (quae erat mihi *pc.*) ε_2 (*ac.*); qua erat *L* (*ac.*) α_2 (*ac. Mc*$_2$ *F*) *S* (*pc.*) ε (*pc. N*; *ac. X*); quae erat *L* (*pc.*) *F* (*pc.*) κ (*ac. S*) *Rm*$_3$ *Zh*$_1$ *X* (*pc.*) **10** iis β | *amiserant *P*$_{11}$ *L* **11** et ego *Sh*$_1$ **6,2** milites *L* | meae] et *add. K* | tuam claritatem *Mc*$_3$ (*ac.*) *Rm*$_3$ (*ac.*) γ β δ ε ζ | tamque sorte *Zh*$_1$; in quam sortem δ | in sorte mihi *Mc*$_3$ (*pc.*) *Mc*$_2$ (in *om.*) **3** dei *Mc*$_3$ *Y* **4** etenim … est *om. L Sh*$_1$ δ | est] mihi *add. P*$_{11}$

(7.) ⟨XIIII⟩ BENEDICAM DOMINUM, QUI MIHI TRIBUIT INTELLECTUM; 7
⟨XV⟩ INSUPER AUTEM ET USQUE AD NOCTEM EMENDAVERUNT ME RENES MEI.

(8.) ⟨XVI⟩ PROVIDEBAM DOMINUM IN CONSPECTU MEO SEMPER, 8

⟨XVII⟩ QUONIAM A DEXTRIS EST MIHI, NE COMMOVEAR.
(9.) ⟨XVIII⟩ PROPTER HOC IUCUNDATUM EST COR MEUM, ET EXSULTAVIT LINGUA MEA; 9
⟨XVIIII⟩ INSUPER ET CARO MEA REQUIESCET IN SPE,
(10.) ⟨XX⟩ QUONIAM NON DERELINQUES ANIMAM MEAM IN INFERNUM 10
⟨XXI⟩ NEQUE DABIS SANCTUM TUUM VIDERE CORRUPTIONEM.
⟨XXII⟩ NOTAS FECISTI MIHI VIAS VITAE.
⟨XXIII⟩ ADIMPLEBIS ME LAETITIA CUM VULTU TUO;

---

adsunt α ¦ κ: χ γ β ¦ φ: ε_{ω} *Sh*$_1$ δ ζ *LXX Vulg.* $\Psi_{\alpha\beta\kappa}$

7,1 domino α_2 *w Vulg.* | mihi *tr. ante* qui β; *tr. post* tribuit *w Vulg.* **3** autem *om.* P_{11} γ β *w Vulg.* Ψ_{κ} | erudierunt *w*; ἐπαίδευσαν *LXX*; increpaverunt *Vulg.* Ψ_{β} **8,1** praevidebam Lx_2 $\Psi_{\beta\kappa}$ **2** mihi … commovear *om.* ε_2 nec Mc_3 Mc_2 Na_1 *Y w* (*ac.*) *A* ε (*ac. X*) **9,1** hoc] autem *add.* χ (hoc est *add. uv. K*) | iucundatum] delectatum Ψ_{β}; laetatum *w Vulg.*; laetatum *add. S* (lectatum *ac.*) *Y* (hoc est *praem.*) | et *om.* P_{11} **2** exsultabit *w* Ψ_{β} **3** requiescit *L* Mc_3 *S* γ Lx_2 *G* Ψ_{β} **10,1** anima mea *L* | in inferno P_{11} α_2 χ (*pc. S*) β *w* Sh_1 δ ε_1 *Vulg. lo ma mi*; εἰς ᾅδην *LXX* **3** neque] non *Vulg.* | dabis *om.* α_2 **4** fecisti mihi α_1 *A*; mihi fecisti *tr. Vulg.* $\Psi_{\beta\kappa}$ *cett. edd.* **5** adimplebit Ψ_{β} laetitiam *S*

videntibus; in quibus quia ego sum, MIHI est. (7.) ⟨XIIII⟩ Benedicam dominum, qui mihi tribuit oculum, quo ista hereditas videri et possideri potest. ⟨XV⟩ Super intellectum autem usque ad mortem me erudivit inferior pars mea, carnis assumptio, ut experirer tenebras mortalitatis, quas ille intellectus non habet. (8.) ⟨XVI⟩ Sed veniens in ea quae transeunt non abstuli oculum ab eo qui semper manet, hoc providens ut in eum post temporalia peracta recurrerem, ⟨XVII⟩ quoniam favet mihi, ut stabiliter in eo permaneam. (9.) ⟨XVIII⟩ Propter hoc et in cogitationibus meis iucunditas et in verbis exsultatio; ⟨XVIIII⟩ insuper et caro mea non deficiet in interitum, sed in spe resurrectionis obdormiet, (10.) ⟨XX⟩ quoniam neque animam meam inferis possidendam dabis ⟨XXI⟩ neque sanctificatum corpus, per quod et alii sanctificandi sunt, corrumpi patieris. ⟨XXII⟩ Notas fecisti per me humilitatis vias, ut ad vitam redirent homines, unde per superbiam ceciderunt; in quibus quia ego sum, MIHI fecisti. ⟨XXIII⟩ Adimplebis eos laetitia, ut non ultra quaerant aliquid, cum facie ad faciem te viderint; in quibus quia ego sum, ME adimplebis.

---

adsunt α ¦ κ: χ Rm_3 (*lect. sel.*) γ β ¦ φ: ε_ω (-*w*) Sh_1 δ ζ   **7,2** ista [*w*   **8,1** sed [*Beda in act. apost. 2, 167sq.* (*cc 121,20*); *cf. p. 22sq.*   **10,3** patieris *Beda*]   **5** ceciderunt *w*] | adimplebis [*w*

---

5 in quibus *om.* δ   **7,1** benedicam dominum *om.* *L* Mc_2 | benedicam ... oculum *om.* *F* γ β φ Sh_1 *edd.*   **2** tribuit] intellectum id est *add.* P_{11} (*sl.*)   **3** possit β | mortem] noctem P_{11} **4** me *om.* Mc_3 (*ac.*) χ γ; *tr. post* erudivit Mc_3 (*pc.*) Rm_3 β | mea] et *add.* *S* | experires χ (*ac. S*); experiret *L*; expedirer Mc_3 **5** quae *L*   **8,1** oculos δ | ab eo oculum *tr.* Zh_1 **2** in] ad β   **3** valet α_2; faciet Zh_1 | quoniam ... mihi *om.* ε_2 **4** permanem δ (*ac. G*)   **9,1** cognationibus *A*   **2** verbis meis Sh_1 **3** interitu α_2 β Lx_2 Sh_1 P_8; aeteritum *Y* (*ac.*) *A* (*ac.*) obdormiat Lx_2 (obdormiant *ac.*) ε (*ac. X*)   **10,1** meam *om.* χ (*ac. S*) P_8 (*ac.*) in inferis Lx_2 ε ζ; in infernum δ (in inferno *pc. G*)   **2** sanctificavit δ | et *om.* *L* | et alii *sl.* P_{11} **3** pateris *L*; patiaris δ (*ac. G*) | per me *om.* β   **4** ut] per eam *add.* β   **5** ceciderant ε_ω Sh_1 ζ *edd.* | mihi notas fecisti Mc_2; notas fecisti *F* Na_1 **6** eos] meos Zh_1 **7** viderint te *tr.* δ

⟨XXIIII⟩ DELECTATIO IN DEXTERA TUA USQUE IN FINEM.

PSALMUS XVI

(**1.**) ORATIO, IPSI DAVID. ps. 16,1

(**2.**) I EXAUDI, DEUS, IUSTITIAM MEAM,
II INTENDE DEPRECATIONI MEAE,
III AURIBUS PERCIPE ORATIONEM MEAM,
IIII NON IN LABIIS DOLOSIS,
V A VULTU TUO IUDICIUM MEUM PRODEAT, 2
VI OCULI MEI VIDEANT AEQUITATEM.
(**3.**) VII PROBASTI COR MEUM ET VISITASTI NOCTE; 3
VIII IGNE ME EXAMINASTI, ET NON EST INVENTA IN ME INIQUITAS.

(**4.**) VIIII UT NON LOQUATUR OS MEUM OPERA HOMINUM; 4

---

adsunt α ¦ κ: χ γ β ¦ φ: ε_{ω} *Sh*$_1$ δ ζ *LXX Vulg.* $\Psi_{\alpha\beta\kappa}$

---

6 delectatio *Vulg.;* τερπνότης *LXX* (*A*)*;* τερπνότητες *LXX*; delectationes e_2 P_{11} *L* φ Sh_1 $\Psi_{\beta\kappa}$
ps. 16,1,1 oratio ipsi David *om.* Mc_2 *A* | ipsi *om. Vulg.* | David] exaudi deus iustitiam meam *add. L* **2,1** I ... 9,1 XXII P_{11} | I ... 14,3 XXXVII] *cf. p. 23sq.* | domine α_2 *w LXX Vulg.* **2** deprecationem meam α (-Mc_3) ε_2 P_8 *X Vulg.* Ψ_κ **3** auribus ... meam *om. L* **5** a] de *w Vulg.* Ψ_β; auribus *F* **6** mei] tui *Vulg.* | aequitates *w LXX Vulg.* **3,1** et *om. LXX Vulg.* | noctem *L* Ψ_β **2** inventa *om.* χ (*ac. S*)

⟨XXIIII⟩ Delectatio est in favore et propitiatione tua in huius vitae itinere, perducens usque ad finem gloriae conspectus tui. mi 147

IN PSALMUM XVI

(**1.**) ⟨ORATIO, IPSI DAVID,⟩ hoc est personae domini tribuenda, adiuncta ecclesia, quae corpus eius est. cc 92

(**2.**) ⟨I⟩ EXAUDI, DEUS, IUSTITIAM MEAM, ⟨II⟩ INTENDE DEPRECATIONI MEAE, ⟨III⟩ AURIBUS PERCIPE ORATIONEM MEAM ⟨IIII⟩ non ad te in labiis dolosis procedentem. ⟨V⟩ Ex illuminatione notitiae tuae verum iudicem. Aut certe: NON IN LABIIS DOLOSIS A VULTU TUO IUDICIUM MEUM PRODEAT, ut scilicet non proferam iudicans aliud quam in te intellego. ⟨VI⟩ OCULI MEI VIDEANT AEQUITATEM, cordis utique oculi, (**3.**) ⟨VII⟩ quia ipsum cor meum visitatione tribulationis probatum est. ⟨VIII⟩ Non autem nox tantum, quia perturbare assolet, sed etiam ignis, quia urit, vocanda est ipsa tribulatio; qua examinatus iustus inventus sum. (**4.**) ⟨VIIII⟩ Ut aliud non procedat ex ore meo quam id quod pertineat ad gloriam et laudem tuam, non ad opera hominum, ma 72

---

adsunt α ¦ κ: χ *Rm*$_3$ (*lect. sel.*) γ β ¦ φ: ε_ω *Sh*$_1$ δ ζ **2,5** tuo *w*] **3,2** non [*w*

---

8 in propitiatione *e*$_2$ *Ar*$_2$ (*pc.*) *edd.* **9** ad] in *P*$_{11}$ *Zh*$_1$ | gloriam *Zh*$_1$ | aspectus *Sh*$_1$ | tui] amen *add. F Na*$_1$ δ
in ps. 16,1,1 oratio ... David *om.* ω *edd.*; *cf. p. 59sq.* | hoc] haec γ β *ma mi cc*; haec oratio *Y* ζ *lo* | hoc est *om. P*$_{11}$ | hoc ... est^2 *om. Zh*$_1$ | est] ex *L* | persona *e*$_2$ *P*$_{11}$ *L* **2** eius *om. P*$_{11}$ **2,1** I ... 14,4 XXXVII] *cf. p. 23sq.* | exaudi ... meam^2 *P*$_{11}$; *om. cett. edd.* **2** deprecationem meam *P*$_{11}$ **3** dolosis *om.* δ (*ac. G*) **4** iudicium *Y* **5** a] de α_2 *w* | praeferam *L* **6** in te *om.* γ β *Lx*$_2$ δ (*ic. G*) ε_1; te *P*$_{11}$ (*ac.*) *Mc*$_2$ (*ac.*) | oculi ... aequitatem *om.* α (*-P*$_{11}$) κ *Sh*$_1$ *edd.* **3,1** qui *P*$_{11}$ **2** probatum est *om. Lx*$_2$; *tr. ante* visitatione *Sh*$_1$ **3** quae δ | quia^2] qui *e*$_2$ *Zh*$_1$ **4** examinatur *L* (*ac.*) *F* (*ac.*) *Na*$_1$; exanimatus *Zh*$_1$ **4,1** aliud] tam id *Zh*$_1$ | non ... meo *om. P*$_{11}$ | praecedat *Mc*$_3$ **2** pertinet α_2 *edd.* | laudem et gloriam *tr. P*$_{11}$